

WordPress-aloitusteeman valinta

Esa Isopahkala

OPINNÄYTETYÖ
Maaliskuu 2020

Tietojenkäsittely
Web-palvelut

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tietojenkäsittely
Web-palvelut

ISOPAHKALA, ESA:
WordPress-aloitusteeman valinta

Opinnäytetyö 29 sivua
Maaliskuu 2020

Opinnäytetyön tavoitteena oli monipuolisen ja laadukkaan WordPress-aloitusteeman valinta ja kehittäminen opiskelijan oman yrityksen Tmi E. Isopahkalan tarpeisiin.

Aloitusteeman haluttiin sisältävän valmiiksi konfiguroidun helppokäyttöisen kehitysympäristön muutostenseurantatyökaluilla, CSS-esiprosessoinnilla ja tyylitiedoilla. Siinä haluttiin olevan mukana valmiiksi integroituna useampia sellaisenaan käyttökelpoisia elementtejä kuten hampurilaisvalikko ja CSS Grid -tuki.

Aloitusteemoja löytyi paljon, ja joukossa oli useampia omaan käyttöön hyvin soveltuvia. Useiden aloitusteemojen kokeilujen jälkeen valittiin omaksi aloitusteemaksi Aucor Starter, johon lisättiin CSS Grid -tuki Air-Light-aloitusteemasta.

Opinnäytetyön tuloksena syntynyt oma matkablogisivustolle suunniteltu WordPress-teema otettiin tuotantokäyttöön ja julkaistiin vapaana lähdekoodina Githubissa. Valmis teema saavutti hyvät tulokset nopeus- ja validointitesteissä. Valittua aloitusteemaa käytettiin myös ilman sisällönhallintajärjestelmää tehdyn matkaopassivuston muuntamisessa WordPress-pohjaiseksi.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Business Information Systems
Web Services

ESA ISOPAHKALA:
Choosing a WordPress starting theme

Bachelor's thesis 29 pages
March 2020

The aim of this thesis was to select and develop a versatile and high quality WordPress starter theme for the writer's own company Tmi E. Isopahkala.

The starter theme needed to include a preconfigured easy-to-use development environment with change tracking tools, a CSS preprocessor, and style templates. It was intended to include a number of pre-integrated elements, such as the hamburger menu and CSS Grid support.

There were many starter themes, and many were well suited this purpose. After experimenting with several starter themes, Aucor Starter was chosen as the starter theme, with the addition of a CSS Grid support from the Air-Light starter theme.

As a result of this thesis, an individual WordPress theme designed for a travel blog was put into production use and released as open source on Github. The finished theme did well in the speed and validation tests. The chosen starter theme was also used to convert a travel guide site done without CMS into a WordPress based one.

Key words: wordpress, content management system, theme, starter theme

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	WORDPRESS-TEEMAT.....	8
	2.1 Valmistteemat ja lapsiteemat	8
	2.1.1 Ilmaiset valmistteemat	8
	2.1.2 Maksulliset valmistteemat.....	9
	2.1.3 Lapsiteemat.....	10
	2.2 Aloitusteemat	11
	2.2.1 Yleistä aloitusteemoista	11
	2.2.2 Sivupohjat	12
	2.2.3 Ulkoasu ja responsiivisuus	12
	2.2.4 Funktiot, kookut ja suodattimet.....	12
	2.2.5 Teemanmukautin	13
	2.2.6 Gutenberg-lohkoeditori.....	13
	2.2.7 Lisäosat.....	14
	2.2.8 Kehitysympäristöt ja modulaarisuus.....	15
3	ALOITUSTEEMOJEN VERTAILU.....	16
	3.1 Underscores.....	16
	3.2 Aucor Starter	17
	3.3 Air-Light.....	18
	3.4 WP Rig.....	19
	3.5 Muut aloitusteemat.....	20
4	OMIEN TEEMOJEN MUOKKAAMINEN ALOITUSTEEMASTA.....	22
5	POHDINTA	27
	LÄHTEET.....	28

LYHENTEET JA TERMIT

aloitusteema	teema, jota ei ole tarkoitettu sellaisenaan käytettäväksi, vaan pohjaksi varsinaisen teeman kehittämiseen
Classic Editor	lisäosa, jonka avulla WordPress 5:ssä voidaan käyttää entistä eli klassista WordPressin editoria vuoteen 2022 asti
CMS	Content Management System, sisällönhallintajärjestelmä, WordPress on suosituin CMS
Gutenberg-editori	WordPress 5:n oletuseditori, joka perustuu lohkoihin
lapsiteema	lapsiteeman avulla muutetaan valmiin teeman ulkoasua ja toiminnallisuutta, lapsiteeman tiedostot yliajavat isäntäteemasta perityt tiedostot
lisäosa	englanniksi plugin, sen avulla WordPressiin lisätään ominaisuuksia
MySQL	suosituin relaatiotietokantaohjelmisto
PHP	dynaamisten verkkosivujen kirjoittamiseen tarkoitettu ohjelmointikieli, jolla WordPress on laadittu
responsiivisuus	verkkosivun skaalautuminen automaattisesti näyttöruudun koon perusteella
teema	WordPressin ulkoasunmäärittelytiedostot, jotka on kirjoitettu PHP:llä, HTML:llä ja CSS:llä
Underscores vimpain	WordPressin kehittäjien luoma suosittu aloitusteema englanniksi widget, sen avulla WordPressiin lisätään sisältöelementtejä
WordPress	verkkosivujen luomiseen ja ylläpitoon tarkoitettu sisällönhallintaohjelmisto, joka kirjoitettu PHP:llä ja käyttää tietokantana MySQL:ää
WP	WordPress

1 JOHDANTO

Vuonna 2003 julkaistu WordPress on selvästi maailman suosituin internetsivujen sisällönhallintajärjestelmä. WordPressin CMS-markkinaosuus vuonna 2019 oli 62 %, Joomlaan 4,6 %, Drupalin 3,0 %, Squarespacen 2,7 % ja Wixin 2,3 %. Kaikista internetsivustoista WordPressillä on luotu 35 %, Joomlaalla 2,6 %, Drupalilla 1,7 %, Squarespacella 1,5 % ja Wixillä 1,3 %. (WordPress market share, 2019.)

WordPressin ulkoasua ja toiminnallisuutta voidaan muuttaa vaihtamalla erilaisia teemoja. Teeman vaihtaminen ei muuta WordPressin ydinkoodia eikä sivuston sisältöä. Teeman käyttäytymistä voidaan muuttaa muokkaamalla suoraan teeman PHP-, HTML- ja CSS-koodia. Rajoitetummassa teeman muokkaamisessa voidaan käyttää Custom CSS -tiedostoa tai lapsiteemaa, joka perii isäntäteeman ominaisuudet.

WordPressin ydin on vapaata lähdekoodia. WordPress on kirjoitettu PHP:llä ja tietokantana käytetään MySQL:ää tai sen kehityshaaraa MariaDB:tä. WordPressiin on tarjolla kymmeniätuhansia sekä ilmaisia että maksullisia teemoja ja lisäosia eli plugineita.

WordPress ei toimi ilman teemaa. WordPressin asennuksessa oletusteemana vuonna 2019 on WordPress.orgin julkaisema Twenty Nineteen -teema (Twenty Nineteen 2019). Twenty-sarjan valmiit teemat ovat varmasti hyvien käytäntöjen mukaisia, joten niitä voi käyttää pohjana tai mallina omia teemoja tehdessä. Koska WordPress on avointa lähdekoodia, esimerkiksi Twenty Nineteen -teeman lähdekoodia voi halutessaan kopioida omaan teemaan.

WordPressin aloitusteemalla tarkoitetaan teemaa, jota ei ole tarkoitettu sellaiseenaan käytettäväksi, vaan pohjaksi varsinaisten teemojen kehittämiseen. Aloitus-teema sisältää perustoiminnallisuudet, mutta se ei ota paljoa kantaa ulkoasuun.

Opinnäytetyön tavoitteena on aloitusteeman kehittäminen omalle yritykselle eli Tmi E. Isopahkalalle. Opinnäytetyön tarkoituksena on vertailla avoimena lähdekoodina julkaistuja WordPress-aloitusteemoja ja kehittää oma valmisteema niiden pohjalta.

Tmi E. Isopahkala on ylläpitänyt suosittua matkapuhelinaiheista keskustelufoorumeita Matkapuhelinfoorumeita vuodesta 1999 lähtien. Nykyisin Matkapuhelinfoorumeilla on Google Analyticsin mukaan noin 3000 kävijää päivässä. Yrityksellä oli myös matkapuhelimien verkkokauppa vuosina 2002-2009. Tulevaisuudessa yrityksen toiseksi päätoimialaksi on tulossa WordPress-sivustojen kehittäminen asiakkaille. Myös omien kaupallisten WordPress-teemojen kehittämistä harkitaan.

Opinnäytetyön tuloksena julkaistaan valitun aloitusteeman pohjalta tehty valmis teema vapaana lähdekoodina Githubissa. Tehty teema otetaan opinnäytetyön tekemisen aikana tuotantokäyttöön matkablogissa Reissuesan matkablogi. Valitun aloitusteeman avulla myös ilman julkaisujärjestelmää tehty matkaopassivusto Matkaopas.org muunnetaan WordPress-muotoon.

Teemojen vertailutapa on pitkälti toiminnallinen. Teemoja testataan sekä paikallisessa oman koneen ohjelmointiympäristössä että palvelimella. Itse teemojen rinnalla testataan niiden tekemiseen käytettyjä ohjelmointiympäristöjä.

Teemojen testauksessa koetetaan rakentaa perinteistä blogia varustettuna muokatulla etusivulla. Editorina käytetään uutta WordPress 5:n yhteydessä julkaistua lohkoihin perustuvaa Gutenberg-editoria. Klassisella editorilla tehdyt vanhat artikkelit ja sivut muunnetaan Gutenberg-lohkoiksi.

Testisisältönä käytetään paitsi itse luotuja postauksia myös WordPress.orgin The Unit Test Dataa (Theme Unit Test – WordPress Codex 2019).

2 WORDPRESS-TEEMAT

2.1 Valmisteemat ja lapsiteemat

2.1.1 Ilmaiset valmisteemat

WordPress.orgin ilmaisten teemojen hakemistossa (WordPress.org Theme Directory n.d.) on tuhansia teemoja. Teemoja voi hakea suosion, viimeisimmän päivityksen ajankohdan ja ominaisuusudattimen avulla. WordPress.orgin Suomen versio listaa teemoista myös 15 poimintaa, jotka voidaan tulkita suosituksiksi.

Ominaisuusryhmiä ovat ulkoasu (layout), aihealue ja ominaisuudet. Ulkoasut on jaoteltu palstojen lukumäärän, oikean ja vasemman sivupalkin sekä ruudukoinnin perusteella. Aihealuevaihtoehdot ovat blogi, e-kauppa, koulutus, viihde, ruoka ja juoma, loma, uutiset, valokuvaus ja portfolio.

Ominaisuusudattimet ovat saavutettavuusvalmius, lohkoeditorityylit, BuddyPress, mukautettava tausta/värit/yläpalkki/logo/valikko, editoriteema, artikkelikuva yläpalkissa, artikkelikuvat, vaihdettava yläpalkki, alapalkin vimpaimet, etusivuarikkeli, täysleveä sivupohja, mikroformaatit, artikkelityypit, RTL-kielituki, kiinnitettävä postaus, teemavalinnat, säikeittäiset kommentit ja käännösvalmius.

Suosituimpien ilmaisteemojen joukossa ovat Hello Elementor, OceanWP ja Astra. 20 suosituimpaan ilmaisteemaan kuuluu myös Generate Press, jota olen aikaisemmin käyttänyt parilla sivustolla lapsiteeman avulla. Edellä mainitut neljä ilmaisteemaa ovat myös suosittuja sivunrakentajien kanssa käytettäväksi. Suosituimpia sivunrakentajia ovat Elementor ja Beaver Builder. (WordPress ja WooCommerce 2019.)

WordPressiä julkaiseva Automattic julkaisee uuden nimeltään Twenty-alkuisen WordPressin oletusteeman lähes vuosittain. Uusin näistä on Twenty Nineteen (Twenty Nineteen WordPress theme 2019), joka on suunniteltu demonstroimaan uuden Gutenberg-lohkoeditorin voimaa. Se sisältää muokatut tyylit kaikille editorin oletuslohkoille.

Kullakin ilmaisteemalla on WordPress.orgin sivuilla ilmainen tukifooruminsa, jonne löytyy linkki teeman kotisivulta. Tukifoorumeilla teemojen kehittäjät ja toiset käyttäjät vastailevat kysymyksiin.

2.1.2 Maksulliset valmisteemat

Monista suosituista ilmaisteemoista on tarjolla myös maksulliset laajennetut versiot, joita yleisesti nimitetään Pro- tai Premium-versioiksi. Esimerkiksi Generate Press Premium maksaa 49,95 USD vuodessa sisältäen päivityksen ja tuen rajattomalle määrälle sivustoja. OceanWP:n Core Extensions Bundle maksaa vuodessa 39 USD yhdelle sivustolle ja 129 USD rajattomalle määrälle sivustoja. Astra Pron maksulliset laajennukset maksavat 59-249 USD paketin laajuudesta riippuen.

Maksullisten teemojen suurin kauppapaikka on Themeforest (Themeforest 2019), jonka kautta on myynnissä kymmeniätuhansia WordPress-teemoja, joiden hinnat ovat 13 ja 1022 USD välillä. Kaikkien aikojen myydyin (yli 500 000) teema Avada maksaa 60 USD sisältäen ikuiset päivitykset ja kuuden kuukauden tuen (12 kk lisätuki 18 USD). Avada tarjoaa kymmeniä ulkoasukokonaisuuksia, yli tuhat muokkausta ja Fusion-sivunrakentajan.

Suosittu maksulliset valmisteemat pyrkivät usein tarjoamaan kaikille kaikkea, mikä tekee niistä raskaita. Teema lataa usein kaikkea turhaa hidastaen siten sivunlatauksia. Valmisteemalla pyörivällä sivustolla esimerkiksi tyylitiedostojen optimointi on usein unohdettu kokonaan. (WordPress-sivut – räätälille vai markettiin 2017.)

Valmisteeman käyttö voi olla hyvä ratkaisu jos halutaan tehdä edullisesti yksinkertainen sivusto, jota ei tulevaisuudessa ole tarkoitus laajentaa. Valmisteeman kehittäjällä tulisi olla pitkä kokemus ja hyvät arvostelut, ja teeman tulisi olla käännettävissä muille kielille. (Kannattaako WordPress-valmisteemoja käyttää? n.d.) Valmisteema voi olla sopiva valinta mikäli sivuston suunniteltu elinikä on lyhyt, esimerkiksi projekti- tai kampanjasivusto (WordPress-kehitys: räätälöity vai valmisteema 2015).

Valmisteemalla toteutettu sivusto vanhenee nopeasti siinä käytettyjen muotitoimintojen tai teeman kehittämisen lopetuksen vuoksi. Tietoturva on kyseenalainen koodin vaihtelevan laadun ja teeman mukana tulleiden runsaiden lisäosien vuoksi. Valmisteemalla tehtyä sivustoa on vaikea räätälöidä jatkossa. Ylläpito saattaa vaatia ylimääräistä opettelua valmisteeman sisältämän sivunrakentajan vuoksi. (Tästä syystä emme luota valmisteemoihin 2016.)

2.1.3 Lapsiteemat

Ilmaisen tai maksullisen valmisteeman kanssa käytetään usein lapsiteemaa. Jos valmisteeman koodia muokkaa suoraan, muokkaukset häviävät seuraavan teemapäivityksen yhteydessä. Lapsiteemaa käytettäessä tätä ongelmaa ei ole, vaan lapsiteemaan tehdyt muutokset säilyvät. Lapsiteemaa käytettäessä räätälöinnit eivät myöskään huku muun koodin sekaan, vaan ne ovat helposti löydettävissä. Lapsiteemaa ei välttämättä tarvitse tehdä, jos muutokset ovat pieniä tai ne on tehtävissä valmisteeman mukauttimessa joko valmiiden vaihtoehtojen kautta tai oma CSS -muokkaimen kautta. (Kuinka luot lapsiteeman ja mitä hyötyä siitä on? 2017.)

Lapsiteemassa pakollista on vain style.css -tiedosto, mutta usein lisätään myös sivupohjia. Jos sivua ladattaessa sivupohja, esimerkiksi alatunniste footer.php, löytyy lapsiteemasta, käytetään sitä, muussa tapauksessa käytetään isäntä- eli emoteeman sivupohjaa. Sivupohjan voi kopioida isäntäteemasta lapsiteemaan ja tehdä tarvittavat muutokset kopioituun sivupohjaan. (Kuinka luot lapsiteeman ja mitä hyötyä siitä on? 2017.)

Jos lapsiteemassa on toiminnallisuuksien muokkaamiseen soveltuva functions.php -tiedosto, se ei korvaa isäntäteeman vastaavaa niin kuin sivupohjat tekevät, vaan molemmat ladataan, ensin lapsiteeman ja sitten isäntäteeman (Child Themes | Theme Developer Handbook n.d). Toiminnallisuuksia muokataan koukujen (hooks) ja suodattimien avulla. Myös muokatut kielitiedostot tulisi sijoittaa lapsiteeman languages-kansioon, jotta ne eivät katoaisi emoteeman päivityksen

yhteydessä. (WWW-sivuston julkaiseminen WordPress-julkaisujärjestelmällä 2012.)

Lapsiteema on hyvä tapa aloittaa teemankehityksen opettelu. Jos teet laajoja muokkauksia, enemmän kuin tyylitiedoston ja muutaman sivupohjan, emotee-
man luominen saattaa olla lapsiteemaa parempi vaihtoehto. Emoteeman luomi-
sen kautta voit tulevaisuudessa välttää vanhentuneen koodin. (Child Themes |
Theme Developer Handbook n.d.)

2.2 Aloitusteemat

2.2.1 Yleistä aloitusteemoista

Aloitusteemalla tarkoitetaan teemaa, jota ei ole tarkoitettu sellaisenaan käytettä-
väksi, vaan pohjaksi varsinaisen teeman kehittämiseen. Aloitusteema on tyypilli-
sesti valmisteemaa riisutumpi.

Jos WordPress-sivustolle halutaan hyvin pitkälle räätälöity ulkoasu, valmistee-
man muokkausmahdollisuudet eivät ole riittävät. Silloin tarvitaan räätälöity
teema, joka rakennetaan aloitusteeman pohjalta.

Aloitusteeman voi periaatteessa rakentaa alusta asti itse, mutta pyörää ei kan-
nata keksiä uudelleen. On yleistä, että WordPressiin keskittyneet digitoimistot ke-
hittävät oman aloitusteemansa Automatticin julkaiseman Underscores-aloitus-
teeman pohjalta.

Se mitä aloitusteemassa tulisi olla mukana, riippuu käyttäjän tarpeista. Digitoi-
misto voi esimerkiksi käydä läpi aikaisemmat 50 WordPress-projektia ja ottaa
mukaan omaan aloitusteemaan sellaiset komponentit, joita aikaisemmin on ylei-
sesti käytetty (WordPress-kehityksen yhtenäistäminen aloitusteeman avulla
2019).

2.2.2 Sivupohjat

WordPress-teemassa pakollisia sivupohjia on vain index.php, mutta pelkästään sillä ei kannata yrittää tulla toimeen. Esimerkiksi sivuston ylä- ja alatunnisteille tehdään yleensä omat sivupohjat (header.php ja footer.php). Sivupohjan sisällön kasvaessa ehdollisten komponenttien määrä lisääntyy, joten elementtejä kannattaa sisällyttää alisivupohjista ja eri tarkoituksiin kannattaa perustaa omia sivupohjia.

Esimerkiksi arkistonäkymä on erilainen kuin yksittäinen blogiartikkeli tai sivu. Siinä usein kannattaa perustaa sivupohjat archive.php, single.php ja page.php. Kommenttien näyttäminen on järkevää oman comments.php -alisivupohjan kautta, sivupalkin sidebar.php -sivupohjan välityksellä, ja hakutulosten search.php -sivupohjan kautta. Nämä edellä mainitut sivupohjat sisältyvät esimerkiksi Underscores-teemaan, jota käsitellään luvussa 3.1.

2.2.3 Ulkoasu ja responsiivisuus

Aloitusteema voi esimerkiksi sisältää sivuston perusulkoasun kuten ylätunnisteen, sisältöosan, valinnaisen sivupalkin ja alatunnisteen. Ylätunniste sisältää yleensä valikon, joka voi responsiivisesti mukautua hampurilaisvalikoksi.

Apuna layoutin ja responsiivisuuden hallinnassa käytetään esimerkiksi CSS-tekniikoita Flexbox ja CSS Grid sekä CSS/JavaScript -kirjastoja Bootstrap ja Foundation. Teemoja pyritään kehittämään responsiivisiksi mobiili ensin -periaatteella eli ensin tehdään mobiiliversio ja sen jälkeen tabletti- ja työpöytäversiot.

2.2.4 Funktiot, koukut ja suodattimet

Funktioiden avulla aktivoidaan käyttöön ja säädetään WordPress-ytimen toiminnallisuuksia sekä lisätään uusia toiminnallisuuksia. Funktiot voivat sijaita suoraan functions.php -tiedostossa tai siihen sisällytetyissä tiedostoissa.

WordPressissä on valmiina paljon niin sanottuja koukkuja (hooks), joihin teemojen muokkaajat voivat tarttua. Teeman tekijä voi myös lisätä omia koukkuja, jotta teeman toiminnallisuutta olisi sen käyttäjien helppo muokata jatkossa. Toimintakoukut (action hooks) lisäävät toimintoja ja suodatinkoukut (filter hooks) muokkaavat toimintoja.

2.2.5 Teemanmukautin

Teemanmukauttimeen (customizer) voidaan lisätä lähes rajattomasti teemanmuokkausvalintoja. Aloitusteemaa tai räätälöityä teemaa tehtäessä muokkaimen sisällön ei tarvitse olla kovin laaja, mutta kaupallisissa teemoissa teemanmukauttimen sisältö on usein hyvin laaja. Teemanmukauttimessa voi olla esimerkiksi fonttien ja värien valintoja useille eri elementeille.

WordPressin mukautin sisältää valmiina muutamia elementtejä. Esimerkiksi Twenty Nineteen -teemassa mukautin sisältää sivuston identiteetin (logo, otsikko, kuvaus, kuvake), värit (ensisijainen ja artikkelikuvien suodatin), valikot, vimpaimet, kotisivun asetukset (kotisivuna uusimmat artikkelit vai staattinen sivu) sekä oma CSS -muokkaimen.

2.2.6 Gutenberg-lohkoeditori

WordPress 5 julkaistiin vuoden 2018 lopulla ja sen mukana tuli uusi tekstieditori, jolle annettiin nimeksi Gutenberg. Gutenbergiin siirtyminen ei ole pakollista pariin vuoteen, vaan vanhaa editoria voi halutessaan käyttää vuoden 2021 loppuun asti käyttämällä Classic Editor -lisäosaa.

Sisäänrakennetun Gutenberg-editorin lisäksi on tarjolla lisäosana käytettävä Gutenberg-editori, jossa Gutenbergiin tulevat uudet ominaisuudet ovat ensiksi käytössä ennen tuontia sisäänrakennettuun editoriin. Itse olen käyttänyt sisäänrakennettua editoria.

Gutenberg-lohkoeditoriin siirtyminen vaatii opettelua, joten siksi monet lykkäävät siirtymistä sen käyttämiseen. Gutenberg-editorissa oli julkaisun yhteydessä vielä ohjelmointivirheitä, mutta vuosi julkaisun jälkeen tilanne on jo parempi.

Siirtyminen kuitenkin kannattaa, koska Gutenberg sisältää monia uusia hyödyllisiä ominaisuuksia. Valmiita lohkoja on tarjolla kymmeniä, niitä voi muokata CSS:llä ja niitä voi tehdä itse lisää. Esimerkiksi cover-lohkolla saa näyttäviä kuvaa ja tekstiä yhdisteleviä koko selainruudun leveyden täyttäviä elementtejä. Upotustyökalut ovat laajat. Yksi parhaista uudistuksista Gutenbergissä on kuvien uudet kokoluokat laaja (wide) ja täysleveä (full). (Carberry, L. 2019.)

2.2.7 Lisäosat

Lisäosat eli pluginit laajentavat sivustojen ominaisuuksia ja toiminnallisuutta. Lisäosan ideana on tarjota lisätoiminnallisuus siten, että teeman vaihto ei lopeta lisätoiminnallisuutta (Rand-Hendriksen 2017). WordPress.orgin ilmaisten lisäosien hakemistossa on yli 50 000 lisäosaa. Osa aloitusteeman ominaisuuksista ja asetuksista on järkevää sijoittaa lisäosaan. Näin on tehty esimerkiksi Aucor Starterin ja Air-Lightin kohdalla.

Huonosti optimoidut lisäosat voivat hidastaa WordPress-sivustoa merkittävästi tai olla tietoturvariski jos niitä ei päivitetä säännöllisesti. Käytöstä poistetutkin lisäosat voivat olla riski, joten käyttämättömät lisäosat kannattaa poistaa kokonaan. Kannattaa valita hyvämaineisia, laajasti käytettyjä ja tiheään päivittyviä lisäosia. Sopiva yläraja lisäosien määrälle on 5 kpl jaetulla palvelimella ja 20 kpl virtuaali-palvelimella tai omalla palvelimella. (Smith, B 2018.)

Tärkeämpää kuin lisäosien määrä, on kuitenkin niiden laatu. WPBeginner-sivusto käyttää 62 lisäosaa, mutta nopeusmittarien mukaan se latautuu erittäin nopeasti. (How Many WordPress Plugins Should You Install? What's too many? 2019.)

2.2.8 Kehitysympäristöt ja modulaarisuus

Teemankehityksessä käytetään usein Gulpia, Gruntia tai muuta muutostenhallintatoiminnallisuutta, joka automaattisesti ja reaaliaikaisesti muuntaa teeman kehitystiedostot tuotantokäyttöön sopiviksi. Esimerkiksi kehittämisessä käytetyt SCSS-tyylitiedostot päivittyvät automaattisesti teeman käyttämiksi CSS-tiedostoiksi.

Browsersyncin avulla teemaan tehdyt muutokset päivittyvät automaattisesti näkymään selaimessa ilman, että tarvitsisi uudelleenladata sivua. Browsersyncin avulla voidaan sivu saada näkymään samanaikaisesti useammassa selaimessa ja esimerkiksi sivua yhdessä selaimessa sivua vieritettäessä, vieritys toteutuu samanaikaisesti kaikissa selaimissa, joissa sivu on Browsersyncin välityksellä avattuna.

Aloitusteemalle valmiiksi tehty kehitysympäristö helpottaa ja nopeuttaa työnkulkua. Uuden projektin aloittamiseen saattaa esimerkiksi olla skripti, joka annettujen tietojen avulla uudelleennimeää teeman kaikki funktiot teeman nimellä varustetuin etuliittein. On tärkeää, että kaikki funktioiden nimet ovat erilaisia, jotta lisäosien mahdollisesti samannimisistä funktioista ei aiheuttaisi konflikteja.

Aloitusteemassa voi olla tarjolla kolmannen osapuolen avoimen lähdekoodin JavaScript-lisäosia. Esimerkiksi kuvakaruseltoiminnallisuus voidaan toteuttaa tällä tavalla.

3 ALOITUSTEEMOJEN VERTAILU

3.1 Underscores

Aloitusteemoista tärkein on WordPress.orgin julkaisema Underscores (Underscores | A Starter Theme for WordPress n.d.). Underscoresin sivuilla kerrotaan sen sisältävän 1000 tuntia valmista kehitystyötä. Aloitusteeman voi tehdä täysin itsekin, mutta se on jokseenkin turhaa työtä. Underscores noudattaa suositeltuja käytäntöjä, joten se on turvallinen lähtökohta jatkokehitykselle. Useimmat aloitusteemat perustuvat Underscoresiin.

Underscores on tarkoituksella ulkoasultaan äärimmäisen pelkistetty, mutta se sisältää WordPressin ytimen useimmat tärkeät toiminnot valmiiksi aktivoituina. Myös yksi vimpainalue (widget-alue) sivupalkki on konfiguroitu valmiiksi `functions.php`:hen. Sivun ulkoasuksi on mukana kaksi hyvin yksinkertaista float-tekniikalla tehtyä esimerkkiä.

Opettelin Underscores-teemaan perustuvaa teemankehitystä maksullisen verkkokurssin (Rand-Hendriksen 2017) avulla. Tein kurssia käydessäni melko yksinkertaisen teeman matkablogilleni, mutta siihen jäi joitakin koodivirheitä enkä ottanut sitä lopulta tuotantokäyttöön. CSS:n yleisesti käytettyä esiprosessointikieltä Sassia (Sass: Syntacically Awesome Style Sheets 2019) en tuntenut entuudestaan, joten opiskelin hieman sitä ensin.

Underscoresin funktiot ja tiedostot on hyvin kommentoitu ja mukana kommentissa on linkit WordPress Codexin sivuille. Underscoresin hakemistorakenne on erittäin pirstaloitunut, ei ole aina helppoa muistaa mistä kaikki asetukset löytyvät, mutta Gulpin avulla luodun lähdekartan käyttö auttaa. Lähdekartan käyttämiseksi on verkkoselaimen kehittäjäasetuksissa aktivoitava valinta "enable CSS Source Maps".

Underscores-kurssilla opetettiin muun muassa suositeltava tapa lisätä webkirjasimia (Google Fonts, Adobe Fonts) WordPressiin (dns prefetch ja enqueue). Aloitusteemoissa ei välttämättä ole valmiina mukana webkirjasimien lisäystä. Kurssilla myös rekisteröitiin ja lisättiin valikkoja, vimpainalueita, sivun otsikkokuva ja

logo. Kurssilla käsiteltiin myös artikkelinavigaation muotoilu, artikkelikuvien käyttö yhdessä Regenerate thumbnails -lisäosan kanssa, hakutulossivun ja 404-sivun muokkaus sekä teemanmukauttimen konfigurointi.

Underscores-kurssilla kerrottiin myös muutamasta kehitysympäristössä hyödyllisestä WordPressin lisäosasta. Näitä ovat Developer, Regenerate Thumbnails, Theme Check, Debug Bar, Monster Widget, Show Current Template ja Simply Show Hooks.

Teeman kehittäminen suoraan Underscoresin pohjalta on varsin hidasta. Kyselin kesällä 2019 WordPress Finland Slack -keskustelualueen #wordpress-finland -kanavalla (WordPress Finland Slack n.d.) mitä aloitusteemoja muut suosittelevat. Sellaisenaan Underscoresia ei suositeltu aloitusteemaksi, vaan sen pohjalta kehitettyjä aloitusteemoja, joista muutamia käsittelen seuraavaksi.

3.2 Aucor Starter

Aucor Starter on Aucor-digitoimiston julkaisema aloitusteema, jota käytetään Aucorin omissa asiakastöissä (Aucor Starter – Infinitely Awesome Starter Theme for WordPress 2019). Aucorin pääkonttori on Turussa ja sillä on sivukonttorit Helsingissä ja Hämeenlinnassa. Aucor kertoo aloitusteemaan sisältyvän 200 tuntia kehitystyötä 2,5 vuoden aikana (Aucor-starter: Superior WordPress starter theme with modern build tools by Aucor 2019).

Aucor Starterista julkaistiin huhtikuussa 2019 Gutenberg-yhteensopiva versio. Aloituspaketti toistaiseksi hylkää WordPressin tarjoamat lohkoeditorin oletustyyliit ja tarjoaa lohkoihin vapaasti muokattavat pohjatyylit.

Aucorin aloitusteemassa on mukana valmiiksi konfiguroitu ja aktivoitu kuvien laiska lataus (lazy loading: kuvat latautuvat vasta kun selainta vieritetään niiden kohdalle). Kehitysympäristö on monipuolinen ja sen käyttämiseen löytyy hyvät ohjeet Githubista.

WordPress-asetukset on koottu Aucor Core -lisäosaan, joka löytyy Githubin lisäksi myös WordPress.orgin lisäosahakemistosta. Aucor Coressa on monikielisyystoiminnallisuus ja Polylang-valmius, mutta siinä myös otetaan pois käytöstä useita WordPressin ominaisuuksia, mm. kommentointi, mukautin ja tiedostojen muokkaus selaimessa.

Testasin Aucor Starteria perusteellisesti tekemällä uuden teeman matkablogileni, otin teeman tuotantokäyttöön ja julkaisin sen Githubissa. Luvussa 4 kerron oman teeman tekemisestä tarkemmin.

3.3 Air-Light

Air-Light (Air-light: WordPress starter theme - designed to be minimal, lightweight and easy for all kinds of WordPress projects 2019) on jyväskyläläisen Digitoimisto Duden julkaisema aloitusteema, jota käytetään Duden omissa asiakastöissä. Duden on julkaissut myös Dudestackin eli oman teemankehitysympäristön, mutta se on suunniteltu Applen macOS-käyttöjärjestelmälle, joten en ole sitä kokeillut.

Omassa Windows-kehitysympäristössä minulla oli suuria vaikeuksia saada Air-Lightin Gulp ja Browsersync toimimaan. Ottamalla validointityökaluja pois käytöstä sain kehitysympäristön toimimaan jonkin aikaa.

Air-Lightin etuna on, että siinä on valmiiksi tarjolla mahdollisuus käyttää CSS Gridiä kun usein aloitusteemoissa käytetään edelleen vain Flexboxia. Air-Lightissa generoidaan automaattisesti Flexbox-versio niille selaimille, jotka eivät tue CSS Gridiä. CSS Grid on minulle entuudestaan tuttu, koska olen sillä toteuttanut Matkaopas.org ja VertaaPuhelimia.fi -sivustojeni ulkoasun.

Air-Lightissa on myös integroituna kuvien laiska lataus, Slick-kuvakaruseltoiminnallisuus, WooCommerce-tuki (suositettu kauppaliisäosa) ja SVG-valmius (skaalautuvat vektorikuvat).

3.4 WP Rig

WP Rig (WP Rig 2018) on uudenaikainen teemanrakennusympäristö ja aloitus-teema, jonka on kehittänyt WordPress-kouluttaja Morten Rand-Hendriksen. WP Rig käyttää Gulpia tiedostojen optimoinnissa, CSS voidaan esiladata komponent-titasolla, webkirjasimet ladataan optimoidusti, BrowserSync päivittää selainnäky-mät automaattisesti. Kuvien laiska lataus, AMP-tuki (sivujen näyttäminen kaistaa säästären mobiilissa) ja JavaScriptin async/defer (ladataanko JavaScript sivun aluksi vai lopuksi) ovat valmiiksi mukana.

WP Rigissä on mukana valinnaisia sivupohjahierarkian tiedostoja. WP Rig on täysin integroitu VS Code -editorin kanssa. Mukana on automaattinen WordPress-koodausstandardien tarkistus ESLintin ja PHPCS:n avulla. (Why you should build your next theme using WP Rig n.d. Introducing WP Rig: A tool to help you build better WordPress themes 2018.)

Hieman erikoista WP Rigissä on SASSin pudottaminen työkaluista. Sen sijaan käytetään CSS:n uusia kokeellisiakin ominaisuuksia ja PostCSS:ää. PostCSS Preset Env:n avulla myös kokeellisia ominaisuuksia voidaan käyttää jo nyt. SAS-Sin ominaisuuksista muuttujat ja hierarkisuus ovat käytettävissä, mutta mixinit (itse määritetyt toistuvasti sisällytettäviksi tarkoitettut tyyli) eivät.

Kokeilin keväällä 2019 WP Rigiä ensimmäistä kertaa lyhyesti. Asennus ja käyttö olivat ongelmattomia. Underscoresin monimutkaiseen hakemistorakenteeseen jonkin verran tottuneena WP Rigissä tuntui aluksi olevan aivan liian yksinkertai-nen hakemisto- ja tiedostorakenne. Syksyllä 2019 WP Rigistä ilmestyi entistä mo-nipuolisempi kakkosversio, jossa hakemistorakenne on paljon kehittyneempi ja sivupohjat on muokattu paljon modulaarisemmiksi. Lisäksi on siirrytty perinteis-estä WordPressin funktionaaliseen PHP:stä oliopohjaiseen PHP:hen.

WP Rigin tuki on sikäli hyvä, että WP Rig 1:een tarjolla on ilmainen videokurssi. Mukana oli myös yleisemmin soveltuvia teemankehitysohjeita, ei vain WP Rigiä koskevia. WP Rig 2:een on tarjolla maksullinen videokurssi, joka löytyy LinkedIn Professionalista. Kävin molemmat kurssit läpi ja kokeilin hieman rakentaa uutta teemaa WP Rigin pohjalta.

3.5 Muut aloitusteemat

Kokeilin asentaa **UnderStrapin**, joka on Underscoresin ja Bootstrapin yhdistelmä, mutta en testannut laajemmin. Bootstrapin avulla voisi kokeilla esimerkiksi yhden sivun sivuston rakentamista, koska Bootstrap tarjoaa siihen sopivia työkaluja. Tarkoitan sellaista toteutusta, jossa sivua alas vierittäessä kiinnitettyssä yläpalkissa näkyy vierityksen etenemiskohta. UnderStrapin kehitysympäristö sisältää myös SASSin, NPM:n, Gulpin ja jQuery:n. Ominaisuuksiin kuuluu WooCommerce-tuki, sisäänrakennettu Owl Carousel 2:een perustuva kuvakaruselli ja tyhjä lapsiteema. (UnderStrap, The Bootstrap 4 + WordPress Theme Framework 2019.)

FoundationPress ja **JointsWP** yhdistävät molemmat Underscoresiin Foundationin, joka on Bootstrapia pienempi responsiivinen CSS/JavaScript -kirjasto. Foundationin sanotaan olevan Bootstrapia keveämpi ja jättävän kehittäjälle enemmän vapauksia. Vähemmän vapauksia on sikäli kyseenalainen väite, että toki Bootstrapissakin kaikki valmiiksi tehdyt ulkoasumäärittelyt voi halutessaan muuttaa.

Myös Suomesta löytyy aloitusteema **ZF**, joka perustuu Underscoresiin ja Foundationiin. ZF on Avidly-markkinointitoimiston (ennen Zeeland Family) julkaisema. ZF-teeman rakenne on 95 % sama kuin Underscoresissa. ZF-teeman viimeisin päivitys oli yli vuoden takaa, joten tutkinut teemaa lähemmin. Avidly on julkaissut GitHubissa myös lisäosia, esim. zf-social-sharen Twitter-, Facebook- ja LinkedIn-jakoja varten.

Ignition-aloitusteema (Ignition – Word Press Starter Theme 2019) perustuu löyhästi Underscoresiin ja Twenty Seventeeniin. Ignition hyödyntää Gulpia ja SASSia, sisältää CSS Gridin ja Flexboxin, on Gutenberg-valmis ja sisältää myös ACP Pro -lohkoja. Kokeilin hieman Ignitionia ja sen valmis sivupalkkitoteutus tuntui oudolta ja ongelmalliselta. Ignitionilla on Slack-tukipalsta, jolla on vain vähän käyttäjiä.

Basic-aloitusteema (Basic – Free Responsive Starter WordPress theme by Themify 2019) sisältää valmiina responsiivisen ulkoasun, lightbox-gallerian ilman

lisäosia, ylösvierityspainikkeen, sosiaalisen median ikonit, neljä vimpainaluetta ja valikon sivun alaosassa. Teemasta on ilmainen ja maksullinen versio. Maksullinen versio sisältää tuen ja PSD-tiedostoja (Photoshop-yhteensopivia kuvatiedostoja). Teemasta ei ollut tarjolla CSS-esiprosessorilla ja Gulpilla/Gruntilla varustettua versiota, joten en ottanut sitä kokeiluun.

Vincitin aloitusteemassa (Vincit Theme base for WordPress 2019) on mukana muun muassa ACF:llä (suosittu lisäosa lisäkenttien lisäämiseksi artikkeleihin tai sivuihin) toteutettu sivunrakentaja, automaattiset editorityylit ja Polylang-tuki. Teema toimii yhdessä Reactin kanssa, ja mukana on reactilla toteutettuja vimpainesimerkkejä. CSS-esiprosessorina on SaSSin sijaan oletuksena Stylus. Jätin Vincitin teeman kokeilematta, koska se olisi vaatinut enemmän perehtymistä ja keskityin perinteisempiin toteutuksiin. Stylys olisi nopea oppia, mutta Reactin oppiminen veisi paljon aikaa.

Sage (Sage 2019) on kehittynyt WordPress-aloitusteema uudenaikaisella kehitysympäristöllä. Kehitysympäristö koostuu Webpackistä, Bedrockista, Trellisistä, Laravel Bladesta ja valinnaisesta CSS-kehiksestä. Sage mainostaa tarjoavansa 10 000 tuntia aloituskehitystä kun Underscores tarjoaa vain 1000 tuntia. En ole kokeillut Sagea, koska se soveltuu kokeneemmille WordPress-kehittäjille ja kehitysympäristön opettelussa menisi tässä vaiheessa liikaa aikaa.

Muita aloitusteemoja ovat esimerkiksi BlankSlate, Uuups, Mythic, Generic, Tonik ja Silencio. **Elementor Hello** (Elementor Hello 2019) on Elementor-sivunrakentajan julkaisema aloitusteema, mutta sitä voi käyttää myös ilman Elementoria. Elementor Pro -sivunrakentaja vaikuttaa minusta lupaavalta tavalta rakentaa WordPress-sivustoja ja aion tulevaisuudessa testata perusteellisesti Elementor Helloa ja Elementor Pro -sivunrakentajaa.

4 OMIEN TEEMOJEN MUOKKAAMINEN ALOITUSTEEMASTA

Määrittelin matkablogia varten tekemääni teemaan ja sen kehitysympäristöön seuraavat toivotut ominaisuudet:

- Gulp, Grunt tai vastaava muutostenseurantatoiminnallisuus sekä Browser-sync muutosten automaattiseen päivittymiseen selaimiin
- SASS
- Gutenberg-tuki
- CSS Grid -tuki
- päävalikko hampurilaisvalikkotuella ylä- tai alitunnisteeseen
- sosiaalisen median menu käytettäväksi ylä- tai alitunnisteessa
- ulkoasu oikealla sivupalkilla ja ilman sitä
- arkistosivujen näyttö ruudun eli korttien avulla
- useita vimpainalueita, ainakin sivupalkin vimpainalue ja useampipalstainen vimpainalue alitunnisteeseen
- some-jaot suoraan teemassa tai lisäosan avulla
- artikkelikuvan näyttäminen sivun yläosassa
- Google-kirjasimet Open Sans ja Montserrat käyttöön
- nopea teema
- etusivun erityistoteutus matkablogia ajatellen:
 - iso kuvakaruselli etusivun alkuun
 - sen jakeen ote uusimmasta postauksesta isolla kuvalla
 - uusimmat artikkelit ruudukkona eli kortteina, sisältönä kuva, päivämäärä, otsikko ja mahdollisesti katkelma
 - kategoriat ruudukkoina, joissa uusimmat postaukset kustakin, kategorioina suosituimpia maanosia ja maita

Aloitusteemaksi valitsin Aucor Starterin vahvistettuna Air-Lightista kopioimallani CSS Grid -tuella. Tuen tuonti toisesta teemasta onnistui hieman yllättävästi ongelmitta. CSS Gridin halusin arkistonäkymän ruudukkoulkoasua varten sekä tulevia tiedossa olevia WordPress-muunnosprojektejani varten. Parhaina vaihtoehtoina Aucor Starterille pidin Air-Lightia ja WP-Rigiä.

Aucor Starterissa on mukana Gulp, Browsersync, Sass, Gutenberg-tuki ja SVG-tuki. Gutenberg-tukea voisi kuvitella nykyaikana itsestäänselvyytenä, mutta törmäsin sellaiseenkin aloitusteemaan, josta jopa wide-määrityksen (kuvan leveyden määrittely leipätekstiä leveämmäksi) lisäys puuttui, vaikka teeman mainostettiin olevan Gutenberg-yhteensopiva.

Aucor Starterin päävalikon hampurilaisvalikkotuella otin toiminnallisuuden osalta käyttöön sellaisenaan, tein vain tyyli muutoksia ja työpöytäversioon lisäsin valikkorivistön jatkoksi hakukentän. Sosiaalisen median valikko SVG-ikoneilla ylä- ja

alatunnisteeseen sekä sosiaalisen median jakonapit olivat sellaisenaan käyttökelpoisia. Google-kirjasinten etäkäyttöä ei ollut valmiiksi toteutettuna, mutta olin oppinut lisäämään Google-kirjasimet muita teemoja kokeillessani.

Etusivun kategoriaesittelyineen ja siten useilla WP-tietokantakyselyillä (WP-query) toteutin frontpage.php -sivupohjaan ja blogipostausten indeksisivua varten perustin home.php -sivupohjan. Blogin asetuksissa on siten valittuna kotisivuksi uusimpien artikkelien sijaan "etusivu" ja artikkeleiden sivuksi "blogi". Etusivulla otin huomioon, että artikkelien otsikkolinkit tulee olla arkistosivuista poiketen otsikkotaso H3:a H2:n sijaan (etusivulla pääotsikko H1 on sivuston nimi, muualla H1 on artikkelin tai sivun nimi).

Etusivun kuvakarusellin tein ilmaisella Smart Slider 3 -lisäosalla, joka toimii mainiosti. Haluan kuville myös lightbox-toiminnallisuuden tulevissa sivustoprojek-teissa, mutta tässä teemassa se ei ollut tarpeen, koska kuvat näytetään muutenkin erittäin isoina.

Tein joitakin omia kategoriasivupohjia suosituimmille kategorioille eli oma sivu-pohja sisältää esimerkiksi alueen kartan (Väli-Amerikan kategorian kartta sisältää linkit kiertomatkan postauksiin) tai matkaopassivuston mainoksen (Venäjä- ja Pietari-kategoriat).

Lisäsin arkistonäkymiin herokuvatoiminnallisuutta, joka niistä puuttui (herokuva tarkoittaa tavallista leveämpää otsikkokuvaa sivun yläosassa). Herokuvat oli aloi-tusteemassa aktivoitu vain yksittäisten postausten tai sivujen kohdalle. Nyt suo-situimpien kategorioiden tai avainsanojen arkistonäkymissä on mukana aiheeseen sopiva herokuva. Lisäsin toiminnallisuuden hero-archive.php -sivupohjan kautta.

Sivupalkkitoiminnallisuutta eli vimpainalueita ei Aucor Starterissa tai Air-Lightissa yllättäen ollut mukana, joten lisäsin valinnaisen sivupalkkiulkoasun katsomalla mallia muista teemoista, muun muassa WP Rigistä. Lisäsin myös useita widget-alueita, sivun alaosaan, etusivun yläosaan ja kolme erilaista eri alasivuille, esi-merkiksi mediakorttisivulla on aivan oma sivupalkkinsa. Määritin eri sivupalkki-vaihtoehdot valittaviksi editorin hallintatyökalujen pudotusvalikosta.

Jotta artikkeliluetteloiden ruudukkonäkymä pikkukuvineen näyttäisi hyvältä, on jokaisella artikkelilla oltava otsikkokuva. Vanhimmissa artikkeleissa otsikkokuvat toistaiseksi puuttuvat, joten määritin oletuskuvan, joka näytetään silloin kun artikkelista puuttuu oma otsikkokuva. Herokuvalla en määrittänyt oletuskuvaa, vaan otsikkokuvan puuttuessa näkyy vain otsikko värillisellä pohjalla. Muutin teeman pikkukuvien koon ruudukkoulokoasulle optimoiduksi ja muunsin kaikki sivuston pikkukuvat sopiviksi Regenerate Thumbnails -lisäosan avulla.

Muutin käyttöliittymän suomen kielelle aloitusteeman Githubissa olevan ohjeistuksen mukaisesti (register-localization.php). Aktivoin Aucor Core -lisäosan ja poistin muokkaustoiminnallisuutta poistavia niin sanottuja turvallisuusrajoitteita käytöstä käyttämällä sopivaa funktiota Coren plugin.php -sivulla. Käytöstä poistettuina olivat kommentointi, mukautin ja tiedostojen muokkaus selaimessa.

WordPress 5 -päivityksen jälkeen klassisella editorilla tehdyt artikkelit näkyvät Gutenberg-editorissa yhtenä klassisena lohkona. Klassisen lohkon muuntaminen Gutenberg-lohkoiksi ei sinänsä ole välttämätöntä, mutta tein niin Gutenberg-editorin houkuttelevien ominaisuuksien vuoksi ja oppimisen kannalta.

Gutenbergissä kuvia ei enää ympäröidä P- eli kappaletagailla, joten peräkkäisten kapeampien kappaleiden ja leveämpien kuvien yhdistelmä on entistä huomattavasti helpompi totetuttaa. WordPress 4:n aikana olin toteuttanut kyseisen ulkoasun riisumalla kuvista P-tagit lisäfunktion avulla. Kyseinen Generate Press -teeman kanssa käyttämäni lisäfunktio ei enää toiminut Aucor Starterin kanssa.

Muunsin matkablogini 800 klassisella editorilla tehtyä artikkelia ja sivua Gutenberg-lohkoiksi. Muuten yksittäisten postauksen konvertointi oli nopeaa, mutta joissakin vanhemmissa YouTube-upotuksissa vaadittiin upotuslinkin vaihto manuaalisesti. Joskus linkin muunnos keskellä tekstiä ei toiminut täydellisesti, vaan tuli ylimääräisiä rivinvaihtoja. Aucor Starterissa klassisten postausten muunnosta Gutenberg-lohkoiksi en saanut toimimaan muuten kuin poistamalla lohkotyyppi-rajaukset käytöstä (register-blocks.php). Mukauttimeen en lisännyt mitään lisäominaisuuksia, koska kyse ei ole WordPress.orgissa jaettavasta ilmaisesta teemasta tai kaupallisesta teemasta.

Kommentteja varten tarvittavaa comments.php -tiedostoa eikä vastaavaa tyylytiedostoa Aucor Starterissa ollut, joten kopioin comments.php:n muualta ja kehittelin tyylin puhekuplaefekteineen katsomalla mallia toisista teemoista. Otin myös käyttöön isommat avatarit (kommentoijien kuvat), jotka pyöristin. Muutin kommenttien sisäisen ulkoasun muuttumaan responsiivisesti Flexboxin avulla.

Kuvien laiskaa latausta en määritellyt vaatimukseksi aloitusteeman valinnassa, mutta otin sen käyttöön toistaiseksi kokeilumielessä. Laiska lataus on kaksiteräinen miekka, koska nopeilla yhteyksillä sivujen selailusta tulee entistä nopeampaa, mutta hitaammilla yhteyksillä, erityisesti suuremmilla pingeillä (palvelimen reagoinnin vasteaika), selaamisesta tulee entistä hitaampaa.

Ehkä kuvien laiska lataus kannattaa pitää päällä, koska nopeusmittaukset antavat nyt hyviä tuloksia. Toki nopeuteen vaikuttavia asioita on tehty Aucor Starterissa muutenkin hyvin. Tyylytiedostot ja JavaScriptit yhdistetään yhdeksi tiedostoksi ja pienennetään automaattisesti luotaessa tuotantoversio teemasta. Ei-kriittiset JavaScriptit myös siirretään automaattisesti latautumaan alatunnisteessa ylätunnisteen sijaan.

Kokeilin valmista teemaa eri selaimilla ja sivusto toimi hyvin tavallisten selainten lisäksi myös Microsoftin Edgellä. Internet Explorerilla ruudukkotoiminnallisuus ei toiminut, mutta IE:ä ei pitäisi kenenkään enää nykyaikana käyttää. W3C:n CSS-validaattoriin jäi vai yksi virhe, jonka mukaan jossakin kohtaa oli min-width -määritettä käytetty väärin, mutta en saanut selville missä.

Testasin valmista teemaa Theme Check -lisäosalla ja sain kaikki vaaditaan-tason virheet korjattua, mutta varoituksia jäi 10 kpl WordPress.orgin kriteereillä ja 7 kpl ThemeForestin kriteereillä. Tulos tarkoittanee, että valintaseula läpäistäisiin riippuen.

Omia vimpaimia tai lisäosia en tehnyt vielä ollenkaan, mutta tulevaisuudessa kiinnostaisi tehdä esimerkiksi sellainen vimpain, jonka avulla voi näyttää viimeisimmät viestit ja viimeisimmät kommentit samassa tilassa vimpaimen ylätunnisteesta valitsemalla.

Rakentamani teema matkablogille löytyy avoimena lähdekoodina Githubista (Reissuesa: WordPress-teema matkablogille 2019). Teeman Github-sivulta löytyvät suorituskykymittausten tulokset neljästä testauspalvelusta (WebPageTest, GTMetrix, Pindom Tools ja Google Page Insights). Olen blogissani käyttänyt myös useaa ilmaista lisäosaa, jotka on käyttötarkoituksineen luetteloitu Githubissa.

Matkablogin jälkeen käytin samaa Aucor Starter -aloitusteemaa myös ilman julkaisujärjestelmää tehdyn matkaopassivuston (matkaopas.org) muuntamisessa WordPressille. Käytin ACF-lisäosaa matkaoppaan nähtävyystietokannan hallinnassa. Matkablogissa käyttämäni Smart Slider 3 -kuvakaruselilisäosan sijaan sisällytin teemaan Slick-kuvakaruselilin Air-Light -aloitusteeman esimerkin mukaisesti.

5 POHDINTA

Opinnäytetyössä löydettiin ja kokeiltiin useita WordPress-aloitusteemoja, jotka olivat aloitusteemojen aloitusteemaa Underscoresia selvästi kehittyneempiä mukana olevien tyyliedostojen ja sivupohjien osalta. Aloitusteemojen paremmuutta vertailtaessa tärkeä tekijä oli niiden mukana tulevan kehitysympäristön monipuolisuus ja helppokäyttöisyys sekä tyyliedostojen käyttökelpoisuus yleiseksi lähtökohdaksi.

Parhaiten omaan käyttöön soveltuviksi aloitusteemoiksi havaittiin suomalaisten digitoimistojen julkaisemat Aucor Starter ja Air-Light -aloitusteemat. Aucor Starter otettiin lähtökohdaksi sen suhteellisen helppokäyttöisen kehitysympäristön vuoksi. Aucor Starterista puuttuva CSS Grid -toiminnallisuus kopioitiin Air-Lightista. Kopiointi on täysin hyväksyttävää, koska kyseessä on vapaa lähdekoodi. Air-Lightiinkin on kopioitu kielenkäännöstoiminnallisuus Aucor Starterista.

Omaa aloitusteemaa testattiin perusteellisesti tekemällä matkablogisivustolle uusi entistä monipuolisempi teema, joka otettiin tuotantokäyttöön ja julkaistiin vapaana lähdekoodina Githubissa. Myös ilman julkaisujärjestelmää tehty matkapas muunnettiin WordPressille Aucor Starterin pohjalta.

Aucor Starterin päälle oman teeman rakentaminen oli huomattavasti nopeampaa kuin aiemmin kokeillun Underscoresin. Aucor Starter sisältää paljon käyttökelpoisia helposti muunneltavia tyyliedostoja, jotka Underscoresissa joutuu rakentamaan itse. Toisaalta esimerkiksi Twenty-teemoista poiketen Aucor Starterin tyyliedostot eivät vie muotoiluja liian pitkälle yleiskäyttöisyyttä ajatellen.

Joitakin sivuston elementtejä hitaasti rakentaessa tuli mieleen onko välttämättä mielekästä rakentaa teemoja suoraan aloitusteemasta kun tarjolla on hyviä sivunrakentajia kuten Elementor ja Beaver Builder, joilla saman saisi mahdollisesti tehtyä nopeammin. Yhdistelmäkin saattaisi toimia eli tekisi omia sivupohjia lisäksi vain silloin kun sivunrakentajan ominaisuudet eivät riitä. Toisaalta mitä useampia teemoja tekee aloitusteemasta ilman sivunrakentajaa, sitä nopeammaksi työnkulku muuttuu ja sivunrakentajan hyödyllisyys vähenee.

LÄHTEET

Air-light: WordPress starter theme - designed to be minimal, lightweight and easy for all kinds of WordPress projects. 2019. <https://github.com/digitoimistodude/air-light>

Aucor Starter – Infinitely Awesome Starter Theme for WordPress. n.d. <https://starter.aucor.fi/>

Aucor-starter: Superior WordPress starter theme with modern build tools by Aucor. 2019. <https://github.com/aucor/aucor-starter>

Basic – Free Responsive Starter WordPress theme by Themify. 2019. <https://themify.me/themes/basic>

Carberry, L. 2019. Gutenberg Review: Pros and Cons of the New WordPress Editor. <https://www.hostinger.com/tutorials/gutenberg-wordpress>

Child Themes | Theme Developer Handbook. n.d. <https://developer.wordpress.org/themes/advanced-topics/child-themes/>

How Many WordPress Plugins Should You Install? What's too many? 2019. <https://www.wpbeginner.com/opinion/how-many-wordpress-plugins-should-you-install-on-your-site/>

Ignition – Word Press Starter Theme. 2019. <https://ignition.press/>

Introducing WP Rig: A tool to help you build better WordPress themes. 2018. <https://wprig.io/introducing-wprig-wordpress/>

Kannattaako WordPress-valmisteemoja käyttää? n.d. <https://re-dandblue.fi/fi/wordpress-ja-valmisteemat/>

Kuinka luot lapsiteeman ja mitä hyötyä siitä on? 2017. <https://wpopas.fi/kuinka-luot-lapsiteeman-ja-mita-hyotya-siita-on/>

Rand-Hendriksen, M. WordPress: Building Themes from Scratch Using Underscores. 2017. <https://www.linkedin.com/learning/wordpress-building-themes-from-scratch-using-underscores-2>

Reissuesa: WordPres-teema matkablogille. 2019. <https://github.com/reissuesa/reissuesa>

Sage. 2019. <https://roots.io/sage/>

Sass: Syntactically Awesome Style Sheets. 2019. <https://sass-lang.com/>

Smith, B. 2018. Wordpress plugins: how many is too many? <https://torque-mag.io/2018/02/wordpress-plugins-many-many/>

Theme Unit Test. 2019. https://codex.wordpress.org/Theme_Unit_Test

Themeforest. 2019. <https://themeforest.net/>

Twenty Nineteen – WordPress theme. 2019. <https://fi.wordpress.org/themes/twentyineteen/>

Tästä syystä emme luota valmisteemoihin. 2017. <https://www.morgan.fi/ajankoh-taista/tasta-syysta-emme-luota-valmisteemoihin/>

Underscores | A Starter Theme for WordPress. n.d. <http://underscores.me/>

UnderStrap, The Bootstrap 4 + WordPress Theme Framework. 2019. <https://understrap.github.io/>

Vincit Theme base for WordPress. 2019. <https://github.com/Vincit/wordpress-theme-base>

Why you should build your next theme using WP Rig. n.d. <https://wparena.com/wp-rig-for-building-wordpress-themes/>

WordPress Finland Slack. n.d. <https://fi.wordpress.org/chat/>

WordPress-kehitys: räätälöity vai valmisteema? 2015. <https://www.sofokus.com/fi/blogi/2015/05/12/wordpress-kehitys-raataloity-vai-valmisteema/>

WordPress ja WooCommerce. 2019. Yksityinen Facebook-ryhmä. <https://www.facebook.com/groups/wpwoofi>

WordPress.org Theme Directory. n.d. <https://fi.wordpress.org/themes/>

WordPress-sivut – räätälille vai markettiin. 2017. <https://www.dude.fi/wordpress-sivut-raatalille-vai-markettiin>

WordPress market share. 2019. <https://kinsta.com/wordpress-market-share/>

WP Rig. 2018. <https://wprig.io/>

WWW-sivuston julkaiseminen WordPress-julkaisujärjestelmällä. 2012. <https://foxnet.fi/www-sivuston-julkaiseminen-wordpress-julkaisujarjestelmalla/>